

Dokumentarna fotografija

SARAJEVSKA TRAGEDIJA U OBJEKTIVU

**Besjeda prilikom otvaranja izložbe "Ulica
prkosa" Rikarda Larma u Međunarodnoj
galeriji portreta Tuzla**

Ne tako davno u ovim istim prostorijama susreli smo se sa sličnom izložbom - u pitanju je i tada bila fotografija, i tada je u fokusu bila bosanskohercegovačka tragedija - naša tragedija, ali je tada s druge strane objektivna bilo oko stranca koji je proputovao kroz Bosnu.

U ovom konkretnom slučaju susrećemo se sa fotografijama koje je preživljavajući sve ovo što vidimo na njima - fotografijama: od potrage za vodom, pretrčavanja brisanog prostora kojeg je kontrolisao snajperista do posljednjeg ispraćaja najbližih, napravio čovjek koji je bio zatočenik opkoljenog grada i koji je posmatrajući tu neravnu borbu borbu dobra i zla kroz objektiv svoje kamere ostavio dragocjeno svjedočanstvo.

Zbog toga su ove fotografije, a neke od njih posebno, više od običnog dokumenta jer se u njima prepoznaje i umjetnički senzibilitet Rikarda Larma nekada naglašen uspješnim kadriranjem, kompozicijom a nekada samo na izgled običnim detaljom u izbornom licu starica. Larma je na svojim fotografijama zabilježio rat u Sarajevu i zbog toga je naziv ove izložbe treba-

lo proširiti na - GRAD PRKOSA.

Ove fotografije vas ne mogu ostaviti ravnodušnim. Zaustavite se pred fotografijom na kojoj su dječije sanke, tragovi krvi i američka konzerva. Sve je rečeno - tri i po godine Sarajlije su preživljavale od humanitarne pomoći da bi mnogi od njih, a što je i najtragičnije i djeca, ipak postajali žrtve. Da li samo onih s brda? Ako ste u dilemi onda će i ona nestati kada se nadete pred potresnim prizorom: žena, pas i mačka u grčevitoj borbi da se preživi, prevrću po otpacima.

Očigledno je da je ovakav ciklus mogao nastati jer se Rikardi Larma cijelo vrijeme rat ne odvaja od kamere. Ona je s njim kada kreće u potregu za vodom, hljebom, kada se oprašta od onih s kojima je odrastao. Ona je njegovo oružje protiv snajpera, gladi, mržnje, ona će nakon serije prizora beznada ponuditi i tračak nade u dječaku koji se skriva od snajpera, dječaku koji će postati čovjek u Sarajevu u čiju će memoriju biti zapisani i prozori sa Larminih fotografija.

Pogledajmo ih i zbog naše memorije.

Sinan ALIĆ